

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Cek. račun 13.562.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
celoletno Din 48.—. Za član-
ne izvod Din 1.—.

Oglasi po ceniku.

Telefon štev. 3478.

V borbi proti gospodarski krizi in delavski nezaposlenosti!

Skrajšanje delovnega časa je neobhodna potreba. — Napredovanje mehanizacije dela in racionalizacije proizvaja. — Narast števila nezaposlenega delavstva. — Ogromen porast proizvodne sposobnosti delavca in vse pridobnine.

Ni več sporov o tem, ali obstoja takozvana »tehnološka nezaposlenost delavcev«, to je, ali so stroji in tehnika faktor, ki izpodriva delavce z dela na ulico, v trajno nezaposlenost, ali kaj drugega. Naj navedemo tu nekoliko podatkov, ki bodo to vprašanje dovolj razsvetlili. Od skupnega števila delavcev, ki so v raznih državah tu navedeni, je bilo januarja meseca nezaposlenih:

	1925.	1929.	1931.	1932.
Belgija	2.0%	3.5%	11.1%	20.0%
Danska	16.6%	27.7%	24.2%	34.1%
Nemčija	8.1%	9.4%	34.2%	43.6%
(strok. organ.)				
Angelska	9.2%	9.8%	16.5%	18.4%
Nizozemska	15.1%	20.9%	23.2%	33.7%
Švedska	14.8%	14.8%	20.2%	24.4%
(strok. organ.)				

Nimamo pri rokah odstotnih podatkov drugih držav. Imamo pa splošne številke, ki kažejo, da je nezaposlenost bila letos v januarju sledeča:

	1929.	1931.	1932.
Francija	12.066	44.711	278.688
Italija	461.889	722.612	1.051.321
Poljska	161.189	340.718	338.437
Čehoslovaška	53.242	313.511	583.138
Rumunija	11.506	38.804	56.612
Madžarska	13.319	48.156	66.442

Jugoslavije nismo navedli, ker so našim čitateljem znane številke nezaposlenih pri nas. Vzeli smo nalašč samo evropske države, in tudi ne vseh, ker to ni potrebno; slika je v glavnem tudi tako dovolj jasna. Vidi se konstanten porast nezaposelnosti, ki je posebno strahovit od leta 1929. Porast je ponekod dvojen, a neke prekaša tudi desetkratno stanje napram letu 1929. Treba tudi vedeti, da ti podatki niso čisto točni in je število nezaposlenih gotovo večje. Jouhaux na pr. trdi, da je na Francoskem okrog 2 milijona nezaposlenih, a ne samo 278.680, kakor je tu navedeno.

Nezaposlenost delavstva je torej strašno dejstvo.

A kako je s proizvodnjem?

Tudi to ni nobena tajnost. Analiza je dala na pr. pri diskuziji z delodajalci sledeče rezultate: V tistem času, ko je nezaposelnost delavstva rastla, je rastla tudi proizvodna sposobnost vsakega posameznega nezaposelnega delavca. Nekoliko primerov:

V Nemčiji se je povečala proizvodna sposobnost posameznega delavca v razdobju od 1925.—1929. v premogu za 33%, v lignitu za 39%, na železni rudi 19%, v kaliju 39%, v koksu 67%, na litnini 41%, v jeklu 50%.

V Angliji je v razdobju od 1924.—1929. bila tovarniška produkcija 43%, železna industrija 55%, čevljarstva 29%, rafinerija 53%, avtomobilna 97%, produkcija gumi 163%, moke 67%, sladkorja 71%.

V Kanadi je povečanje za 19%, v Novi Zelandiji za 15%.

Po podatkih Društva narodov, je narasla produkcija v nekaterih državah (Francija, Amerika, Rusija, Japonska, Kanada, Anglija, Švedija, Poljska, Avstrija) sledeče:

1920—100
1924—111
1926—122
1928—136
1929—146

To so podatki o stvarni produkciji, a ne o produktivni sposobnosti današnje pridobnine. Produktiv-

ske sposobnosti današnje pridobnine so mnogo večje. Nekoliko primerov bo pokazalo ne samo tendenco, nego tudi pravi položaj, ki vlada danes v velikem glede pridobnine.

Se nedavno je en stroj izdelal 600 cigaret v eni minuti. Sedaj jih izdelava v eni minuti 2600.

Za polnitev peči v železolivarnah (plavžih) je bilo redno potrebno 128 delavcev. Sedaj to delo opravi v istem času samo 2 delavca.

liko, kakor je prej naredilo isto delo 600 delavcev.

Vsak stroj z enim delavcem namomesti v navadni industriji 250 delavcev.

Premog je v Nemčiji leta 1923 kopalo 557.000 rudarjev. Izkopali so ga 133 milijonov ton. Leta 1929 pa je 517.000 delavcev izkopalo 163 milijonov ton.

Nešteti primeri, če bi jih navajali, bi pokazali vedno isto: da je mehani-

bolje ustregla, da bi mu dala srečo in blagostanje. Ali današnja družba, ki ji je geslo: človek človeku volk, to preprečuje. Še 1907. leta je Nemčija na pr. imela samo 8.844.598 konjskih sil (HP) na razpolago, a l. 1925 jih je že imela nad 35.289.000 HP. Amerika je leta 1914 imela 22.289.000 HP, a leta 1927 že 38.825.681. Ali na vsakega posameznega delavca je prišlo v Nemčiji leta 1907 — 0.9 HP, a 1925 — 2.8 HP, a v Ameriki 1914 3.23 HP, a 1927 4.65 HP. Električni pogon celega sveta je 1925 imel 186.545 milijonov kilovatov (KW), a 1928 že 255.622 milijonov KW, torej je v treh letih narasel za 37%. To so primeri progressa, ki gre z enakim tempom po vseh državah sveta.

Mehanične sile v uporabi za produkcijo (premog, nafta, petrolej, voda) znašajo po celem svetu 1 bilijon in 700 milijonov KW, ali 900 KW za vsakega človeka na svetu, kar je za vsakega prebivalca zemeljske krogle skozi celo leto desetkrat večja od moči najmočnejšega človeka.

Te sile je bilo težko odkriti. A ko so bile odkrite, jih je lahko pomnožiti. Človeštvo stoji pred neverjetnim povečanjem vseh teh sil.

A z druge strani stojimo pred vsem tem neprestanim napredkom racionalizacije in mehanizacije produkcije in pred vse večjim porastom bogastva.

In pri vseh teh idealnih perspektivah, kjer človeku daje narava neizčrpne sile v službo — kapitalisti odgovarjajo milijonom delavcev: Odveč ste! ... Ni dela za Vas!

Skrajšati delovni čas, da tudi nezaposleni delavci zavzamejo pri bogato pogrnnjeni mizi svoje zaslužno mesto.

To se mora zgoditi prej, predno se bo ultimativno postavilo vprašanje: ali je v resnici preveč ljudi na svetu in — kateri so tisti, ki so preveč.

Bogdan Krekić.

Petdesetletnica smrti Karla Marxa

Priloge delavstva na spominsko proslavo.

Dne 14. marca 1933 bo minilo petdeset let, odkar je preminul Karl Marx.

Karl Marx je ustvaritelj znanstvenega socializma in ustanovitelj prve socialistične internacionale.

Vsi delavski in socialistični pokreti bodo to obletnico praznovali s predavanji, shodi, manifestacijami po svojih razmerah.

Nauke Karla Marxa o razvojni teoriji in zgodovinskem materializmu potrjuje razvoj človeške družbe v današnjem kapitalističnem gospodarskem sistemu. Njegovi teoriji, ker slone na znanstveni podlagi, do danes še ni ovrгла nobena druga teorija ali teza, ki išče rešitve v kompromisnih formah, računajoč z »uvednostjo«, s »človekoljubnostjo«, v nebitvenih »formah« itd., ki ne postavljajo interesov človeštva pred interese kapitalizma.

Marx je tudi izrecno izjavil na podlagi svojih znanstvenih raziskovanj, da se bo delavstvo osvobodilo le potom svoje politične moči. Marx torej izrecno odklanja s to konstatacijo vsako drugo pot delavstva do osvoboditve, to je do socialne enakopravnosti v človeški družbi.

Znanstveni socializem je danes vitalnega pomena ne le za delavstvo, nameščence, nego tudi za človeško družbo, ki utegne doživeti katastrofalne polome, če ne bo upoštevala te najvišje družabne znanosti.

V Ljubljani bo 25. marca dopoldne v dvorani Delavske zbornice matineja (predavanje, recitacija, godba, petje) »Svobode« v proslavo 50letnice smrti Karla Marxa in v proslavo 20letnice »Svobode«. Popoldne plenum »Svobode«, a drugi dan, 26. februarja 1933 pa kongres »Svobode«.

Delavec je z roko izdelal okrog 450 opek, a stroj sedaj v istem času naredi 40.000 opek!

Parni bager dvigne in prenaša zemlje, peska, kamenja za 400 delavcev.

Stroj steklarske industrije z enim delavcem izlije cevi v istem času to-

zacija produkcije, t. j. uvedba strojev, vrgla ogromno število delavstva na ulico; da bo z vsakim dnevom v vse večji meri stroj izpodrival človeka-delavca, da bo v čim večji meri čim več nezaposlenih.

Ogromne sile so, ki jih priroda nudi človeku v službo, da bi mu čim-

Cene kvišku — mezde padajo.

Draginja narašča. Čim se je zima nekoliko poostрила, pa so cene iz neznanih razlogov porasle. Zato je zima znatno poslabšala življenje siromašnih sploh, zlasti pa nezaposlenih. Deloma je dvigu cen, zlasti v južnih delih države vzrok ovirani promet. No, in če je na jugu promet oviran, potem morajo rasti cene tudi pri nas. Trgovci posredujevali tako priliko izrabljajo kolikor se jim poljubi. V trgovini, kljub slabim socialnim razmeram, vlada danes nekaka anarhija brez kontrole in je zahteva, da se postavi kontrola cen za življenske potrebščine, kurivo, stanovanja in obleko. To nalogo bi morale prevzeti, oziroma biti pooblaščen predvsem občine, ki danes pač tupatam posredujejo, nimajo pa avtoritativne izvršne moči v taki meri, kakor bi bila potrebna.

Dočim se vse blago draži, je samo eno blago, to je delovna sila, ki se pocenjuje, zakaj delavske plače stalno padajo.

In če bi plače delavcev tudi ne padale, znači podraženje blaga pa-

dec kupne moči več kot za eno tretjino. Delodajalcem to še vedno ne zadostuje, zakaj povsod tudi še dalje znižujejo plače, kakor bi hoteli delovni narod izstradati popolnoma.

Svarilen opomin je to za delavstvo in skrajni čas, da se delavci in nameščenci zaščitijo v svojih strokovnih organizacijah. Zakaj, ker se dvigajo cene, se morajo zvišati tudi mezde. To bi bilo logično. To je naravna pravica delavcev in nameščencev. Ali tega ne bo brez boja in organizacije, ker je cilj podjetnikov edinole — večji dobiček.

Danska delavska vlada je odločila

Preprečen izpor delavstva na Danskem.

Zveza delodajalcev na Danskem je zahtevala, da naj pristanejo svobodne strokovne organizacije na 20 odst. znižanje plač, ki so določene po kolektivnih pogodbah. Strokovne organizacije so odklonile vsa-

kršno znižanje plač. Zaraditega so delodajalci zagrozili, da bodo 1. februarja t. l. izprli okoli 100.000 delavcev in delavk, kar pomeni eno tretjino strokovno organiziranega delavstva v majhni deželi Dansk. Seveda ni bilo izključeno, da se izpor razširi tudi na drugo industrijo. Državno izvoljeno sodišče je poizkušalo poravnati spor. Ta ataka delodajalcev pa ni naperjena samo proti delavskim plačam, nego tudi proti Stauningovi socialistični vladi, ki po zadnjih volitvah okrepljena tudi predstavlja za delodajalce in reakcionarne družabne razrede na Danskem trn v peti. Ti sabotirajo vsako dejanje in vse ukrepe vlade, ki imajo namen ublažiti nezaposlenost in omiliti krizo.

Po zadnjih vesteh je spopad med delavci in delodajalci preprečen na ta način, da je vlada dala skleniti v parlamentu poseben zakon, s katerim zabranjuje delodajalske represalije te vrste. V zmislu tega zakona je za daljšo dobo prepovedan izpor in splošna stavka ob pogoju, da se kolektivne pogodbe ne smejo kršiti, ker v sedanji krizi in naraščanju

draginje vsaka taka akcija pomeni poslabšanje socialnih in gospodarskih razmer.

To izpričuje, kaj pomeni za delavstvo, če ima v državi delavstvo politično moč v svojih rokah.

ČLANI CANKARJEVE DRUŽBE

odračunajte še danes članarino za leto 1933, da dobite v oktobru 4 knjige za leto 1933/1934, ki bodo zelo lepe.

Plačujte članarino v obrokih po 1 DIN VSAKO SOBOTO IN V 5 MESECIH STE PLAČALI 20 DIN, TO JE CELO ČLANARINO. —

1 Din vsako soboto manje se niti ne čuti. — Blagajniki in pomožni blagajniki strokovnih organizacij, podružnic in sekcij, poberite od vsakega člana vsako soboto 1 Din, da bo Cankarjeva družba številna in močna! Pokažimo, da je naša volja močna in samozavestna!

Pomožna akcija.

Kakor nam iz raznih strani prihajajo pritožbe, da se v pomožnih akcijah izvršujejo zlorabe, da se naših zastopnikov v odbore ne vabi, pozivamo vse zaupnike po Sloveniji, da nam nemudoma z dejstvi sporoče:

1. Kako poslujejo odbori?
2. Kam se odračunava nabrani denar?
3. Ali sodelujejo v pomožnih odborih zastopniki naših strokovnih organizacij?
4. Če ne sodelujejo zakaj ne?

Ko bomo imeli konkretne podatke, bomo posvetili v tisto mlakužo zlorabljanja, da bo zaječalo. Agenti kapitalizma ne bodo na račun proletariata krmili svojih podreptnikov.

Pazite tudi na izvrševanje javnih del, ki se vrše s sredstvi za brezposelne, da ne bodo zopet siti dobivali delo, kakor je to že v nekem kraju slučaj.

Strokovna komisija za Slovenijo

Neurejen konzum premoga je vzrok krize v privatnih rudnikih Dravske banovine.

Dan za dnevom se slišijo obupnejši klici iz naših največjih rudarskih revirjev Trboveljske družbe. Odpuščenje in upokojevanje delavstva je na dnevnem redu. Praznovanje šihov se stopnjuje od leta do leta. Beda in obubožanost delavstva ter ostalega prebivalstva gre že v skrajnost. A k vsemu temu prihajajo še hujše vesti, ki dajo razumeti, da, ako TPD ne dobi več naročil, bo primorana gotove rudnike ustaviti popolnoma in delavstvo odpustiti. Grozna je beda že sedaj; večina delavstva strada že dobesedno in grozi še hujše. Kaj bo iz tega!

In kaj je vzrok temu? V splošno bi se reklo: vzrok je vsesplošna kriza. Ja, ali le delen vzrok je to, glavni pa ni. In ravno to je, kar dela skrajno nezadovoljstvo med prizadetimi, ker vedo, da bi lahko posledice krize

bile veliko manjše, če bi bila gospodarska politika v pravilni razdelitvi konzuma premoga drugačna.

V letu 1929 je znašala celokupna produkcija premoga v državi 5.6 milijona ton. Od tega se je produciralo v rudnikih TPD 1.9 milijona ton, kar znači 34% od celokupne produkcije v državi. Leta 1932 je znašala produkcija premoga v državi še 4.1 milijona ton, to je padec napram letu 1929 za 26.76%. Produkcija rudnikov TPD pa je znašala v letu 1932 še samo 1. milijon ton, kar pomeni padec napram letu 1929 za 47.40%.

Tako produkcija. Kako pa izgleda konzum te produkcije? Kakor povsod, kjer ima država predvsem agrarni značaj, tako so tudi pri nas železnice glavni konzument premoga. Kako pa izgledajo premogovna naročila državnih železnic?

Za proračunsko leto	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1932/33
Državni rudniki	28%	36.3%	35.5%	36.7%	45.1%
Ostali rudniki	29%	35.9%	35.2%	37.1%	34.0%
Rudniki Dravske banovine TPD	43%	27.8%	29.3%	26.2%	20.9%

Iz te tabele je razvidno, da so padla naročila pri TPD pri državnih železnicah napram letu 1929 za 22.1% in naročila pri drž. rudnikih pa so se v istem času zvišala za 17.1%. Če sedaj vzamemo, da je tudi splošna produkcija v državi vsled gospodarske krize v letu 1932 padla na 73.24% napram letu 1929 in da je tudi konzum premoga na železnicah padel na 74.9%, potem bi po ključu iz leta 1929 še morala TPD v tem letu dobavljati drž. železnicam še vedno 700.000 ton, napram 920.697 tonam v letu 1929, a dobavljala je samo še 365.000 ton; torej 335.000 ton manj. V tem tiči glavni vzrok vsega zla v revirjih TPD.

Rudarji pa so napravili v letu 1929 pri 8184 zaposlenih 2.565.136 šihov, v letu 1930 pri 6796 zaposlenih 1.847.724, v letu 1931 pri 6007 zaposlenih 1.497.676, v letu 1932 pa še pri samo 4885 zaposlenih le 1.217.293 šihov. Torej od leta 1929 do 1. jan. 1933 se je pri TPD reduciralo 3299 delavcev, a še ostali pa so izgubili samo v lanskem letu 555.000 šihov, kar pomeni izgubo na zaslužku 28 milijonov dinarjev. Celokupna izguba na zaslužku od leta 1929 pa do konca leta 1932 znaša nad 70 milijonov dinarjev.

To je končni rezultat naše zgre-

šene gospodarske politike. Naj se trdi kar se hoče, 2500 brezposelnih rudarjev ne vstevši njih družine, so žrtve tega postopanja. Zakaj kljub temu, da smo v začetku rekli, da je del tega kriva splošna gospodarska stagnacija, bi se moglo pri pravilni razdelitvi naročil premoga pri sedanjem praznovanju šihov še zaposliti 1846 delavcev. Če bi pa ostalo pri sedanjem številu delavstva, bi mogel vsak poedinec na leto napraviti do 110 šihov več. To je 310 šihov namesto sedanjih 198.

Nismo zgoraj navedenega napisali, da bi kdo mislil, da se predvsem zanimamo za koristi TPD. Ne, nikakor ne! Nasprotno, mi vemo, da TPD na vse mogoče načine pritiska na delavstvo, da spravi svoj dobiček kolikor toliko kvišku. Ja, mi vemo celo to, da storitev delavstva kljub praznovanju zelo raste. Ali povedati smo morali, da bo naša javnost in mero-dajni krogi sprevideli, da je taka gospodarska politika nezdrava, če se lastnim državljanom njih eksistenca ogroža in ruši gospodarske temelje velikemu delu države, v tem, ko inozemski kapital mirno čaka brez vseh žrtev, da bo v gotovem času zopet mogel v še povečani meri izkoristiti svoj položaj na račun naše celokupnosti.

Lepo uspela socialna tečaja v Breznem in na Muti.

Delavci se izobražujejo in organizirajo kljub vsem zaprekam.

Udeleženci tečaja v Breznu.

Kakor pred kratkim v Ribnici na Pohorju, so se v nedeljo, dne 5. t. m. tudi delavci v Breznem udeležili v velikem številu socialnega tečaja. Prvotno bi se bil moral sestanek vršiti v gostilni Grubelnik, toda lastnik lokala je v petek nepričakovano sporočil zaupnikom, da ne da svojega lokala za to prireditelju na razpolago. To postopanje omenjenega gostilničarja si bo seveda delavstvo dobro zapomnilo in bo skrbelo, da ne bo imel ta gospod preveč nadleže z delavci. Tečaj se je nato vršil v dvorani go-

stilne Gregl. Udeležili pa so se ga večinoma delavci, ki so zaposleni v tovarni lepenke, deloma pa tudi žagariji in splavarji.

O prvi točki dnevnega reda »Najvažnejša določila iz delovnega prava« je predaval dr. Reisman, »O delovnem času in nadurnem delu« dr. Gojmir Jelenc, »O nalogah strokovne organizacije in delavskih zaupnikov« pa s. Eržen. Vsi predavatelji so želi za svoja poljudna in lahko razumljiva izvajanja obilo zasluženega priznanja.

Udeleženci tečaja na Muti.

Popoldne istega dne se je vršil socialni tečaj tudi na Muti, kjer so tamošnji delavci do zadnjega kotička napolnili lokale gostilne Dobnik. Tudi tu so poslušalci pazno sledili izvajanjem predavateljev ter iste nagradili z dolgotrajnim odobravanjem. Predavanja se je udeležil tudi župan s. Peteruš z ostalimi delavskimi občinskimi zastopniki. Ob tej priliki je delavstvo v Breznem, da ne govorimo o Muti, kjer se nahaja stara

postojanka delavskega gibanja, pokazalo, da se pričinja dramiti in oklepiti svoje strokovne organizacije. Na delavski tisk pa se je naročilo 30 novih naročnikov.

Priporočamo delavstvu v ostalih krajih, da sledi vzgledu zgornje dravske doline, ker le zavedno in složno delavstvo si bo zboljšalo svoj položaj in končno zavzelo ono mesto, ki mu pripada.

STROKOVNI VESTNIK.

KOVINARJI.

Položaj delavcev v kovin. podjetjih je na žalost skrajno obupen. Ako začnemo pri največjih podjetjih v Dravski banovini, to je pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, sta tam danes zaposleni samo dve tretjini delavcev. V tovarni za elektrode na Dobravi zopet preti redukcija. V tovarni »Westen« d. d. v Celju delata komaj dve tretjini delavcev in to 3 dni na teden pri najslabših mezdah in razmerah. Pri »Satur-nusu« d. d. v Mostah se je vršila redukcija, ostali pa gredo menjaje se na dopuste. Položaj kovinarskih delavcev je z vsakim dnem slabši. Vsak dan so redukcije, tako da nihče ne ve, če bo jutri še delal. Medtem pa, ko po nekaterih tovarnah delajo nadure, morajo drugi lačni na cesto. Pred par leti so se razni tovarnarji izgovarjali, da so prevelike plače in so pritiskali na nje ter jih znižavali, dokler niso pognali delavstva v ta obupen položaj, tako da delavec tako malo zasluži, da izgleda, da dela za svojo potrebo samo eno uro na dan, sedem pa za profit in za visoke plače raznih ravnateljev in delničarjev s 15.000—30.000 Din mesečne plače. Na eni strani je torej glad in brezupen položaj, na drugi pa luksuz. Danes pa pravijo podjetniki, da delavec premalo producira in da je len. Če misli gospoda, da je s tem delavsko vprašanje rešeno, ako kupi kapitalist v inozemstvu star, odslužen stroj ali kako drugo navlaklo in s tako staro ropotijo svojo tovarno modernizirajo, delavcem pa zato plače reducirajo in jih k delu priganjajo, se jako motijo. Danes je treba delavcem, ki so do skrajnosti izmordani in izorpani ter za podjetje vse dali, prejemke in stanovanja času primerno modernizirati, tovarne higijenično preurediti, potem se bo delavstvo lahko prilagodilo tej novi situaciji današnje produkcije in profitarstva. Sedaj pa vprašamo, koliko nosi delavec sam krivde na tem sistemu? Delavec nosi krivdo le v toliko, da

je bil povsod, samo v svoji strokovni organizaciji ne. In to je velika krivda. Ni se brigal in ne čuval svojih, potom strokovnih organizacij pridobljenih pravic in tako je podjetnik lahko vzel vse pridobitve, sedaj pa čakamo, kdaj pride tisti apostol, ki nam prinese rešitve. Sodrugi, rešitev ne pride od nikjer drugod, kakor od nas samih. — Treba je, da učvrstimo naš Savez, to je, da se vsi kovinarji organiziramo v SMRJ. Samo v skupni borbi lahko dobimo nazaj, kar smo izgubili. Ko je bil naš Savez močan, niso bile plače in razmere tako mi-zerne in ne velja izgovor, da organizacija nič ne pomaga. Nasprotno, kakršni so člani, taka je organizacija in tak je tudi uspeh! Ni zadosti, če se član vpiše v Savez, ampak potrebno je, da da svoje znanje in silo na razpolago, da povsod sodeluje in da ne misli »saj bodo brez mene ravno tako opravili.« Sodrugi, zadnji čas je, da se vzdramimo, kajti osvoboditev delavcev je delo samih delavcev! Mi se moramo boriti z združenimi silami za boljše življenje in za boljše bodočnost!

SAVEZ METALSKIH RADNIKA, PODR. CELJE

ima svoj

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

dne 5. marca ob 9. uri dopoldne v salonu pri »Zelenem travniku« v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika; d) kontrole.
2. Volitev novega odbora.
3. Smernice za bodoče delo.
4. Razno.

Sodrugi in sodružice, pridite vsi na občni zbor, da pokažemo enotno voljo delavstva!

SODRUGI! Kujmo svojo bodočnost, bodočnost novega človeka! Združeni, organizirani, z Jeklenim »MI« bomo zaznamovali novo stran v zgodovini človeštva, ko ne bo več človek človeku volk. — Zato naj bo vsak, ki čuti krivico, vojščak v armadi svobodnih strokovnih organizacij in v delavski kulturni zvezi »Svobodi«. — Kujmo — izkujmo človeštvu novo sonce!

SAVEZ METALSKIH RADNIKA, PODR. ŠTORE

ima svoj

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

dne 5. marca ob 14. uri v gostilni Adrinek v Štorah.

Dnevni red:

1. Poročilo: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika; d) kontrole.
2. Volitev novega odbora.
3. Smernice za bodoče delo.
4. Razno.

Sodruzi in sodružice, pridite vsi na občni zbor, da pokažemo enotno voljo delavstva!

SAVEZ METALSKIH RADNIKA JUGOSLAVIJE, PODRUŽNICA LJUBLJANA

sklicuje za dne 26. februarja 1933 svoj

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

ki se bo vršil v veliki dvorani Delavske zbornice ob 9. uri dopoldne

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika; d) finančne kontrole.
2. Položaj kovinarjev v Ljubljani.
3. Poročilo zastopnika savezne centrale.
4. Volitev novega odbora in finančne kontrole.
5. Razno.

Dolžnost vseh organiziranih kovinarjev je, da se tega rednega letnega občnega zbora zanesljivo in polnoštevilno udeležijo!

Na občnem zboru se bo polagal račun o dosedanjem delu in dalo smernice za bodoče delo.

Udeležba dolžnost!

RUDARJI.**Zborovanje gladnih.**

Nad 4000 glava množica protestira v Zagorju.

Zagorje je sledilo Trbovljam. Samo, da je to storilo odločnejše, z mobilizacijo ogromne mase gladnih.

Že dalje časa se govori, da namerava Trboveljska družba vsled pomanjkanja naročil za nedoločen čas ustaviti rudnik v Zagorju. Ta vest ni samo globoko pretresla prizadeto delavstvo, temveč tudi vse pridobitne kroge, obrtnike in ostalo prebivalstvo Zagorja in okolice. Že sedaj je beda med tukajšnjim delavstvom in prebivalstvom naravnost obupna, a če bi ustavili rudnik, potem pomeni to za Zagorsko kotlino naravnost katastrofo.

Da se ta nesreča odvrne, se je v Zagorju dne 13. t. m. obdržalo skupno zborovanje vsega prebivalstva, katerega namen je bil, predvsem opozoriti merodajne kroge na katastrofalne posledice, ki se že kažejo, če se gospodarska politika vladnih krogov ne spremeni tako, da se v tem slučaju ne bodo favorizirali pri nabavi premoga drž. železnicam samo državni rudniki napram privatnim, pri čemer občutijo zle posledice tega zapostavljanja predvsem rudarji v Sloveniji.

Točno ob pol 3. uri popoldne so se zaprle vse trgovine, obrtne delavnice in drugi javni lokali v znak solidarnosti za skupni interes. Zagorje in okolica je izgledalo kakor eno samo veliko mravljišče; vse prebivalstvo se je valilo na obsežen prostor pred rudniško restavracijo na Toplicah. Impozanten je bil pogled na to pisano množico. Tu je stal obrtnik, trgovec, uradnik poleg delavca in njegove žene, da kot posameznik manifestira skupno za interes celote in za življenski obstoj posameznika v tej celoti.

Predsedstvo shoda je vodil s. A. Krautberger, načelnik lokalnega odbora II. skupine za rudnik Zagorje, kateri je točno ob 3. uri otvoril zborovanje ter podal besedo s. M. Čobalu.

Sodr. Čobal, čeprav visoko v letih, je z močnim glasom v markantnih besedah orisal vso bedo, ki je zavaljala vsled vsesplošne svetovne krize med tukajšnjim delavstvom in prebivalstvom, ki bi bila pa lahko veliko manjša, če bi se pri nas vodila pravilna gospodarska politika. Ostro je kritiziral krivice in jih pozival, da popravijo to, kar so zagrešili, zakaj vedo naj, da živi ljudje ne bodo šli brez odpora v zemljo.

Za njim je poročal s. J. Golmajer, uradnik Delavske zbornice o uspehih delegacije, ki je bila tozadevno poslana v Beograd. Tudi njegovemu govoru so zborovalci pazno sledili.

Nato so še govorili razni govorniki in tudi narodni poslanec g. Mravlje, ki je obljubil, da bo storil vse, da dobi Trboveljska več naročil. Za II. skupino je govoril še s. F. Šober, nakar je s. J. Arh ob koncu zaključnega govora predlagal brzojavko na vlado sledeče vsebine:

Predsedstvu kr. vlade!

Rudarsko delavstvo, nameščenci, obrtništvo in ostalo prebivalstvo občine Zagorje in okolice, zbrano na javnem protestnem zborovanju v Zagorju dne 13. februarja odločno protestira proti sedanjemu načinu zapostavljanja privatnih rudnikov napram državnim pri nabavi premoga državnim železnicam.

Zahteva odločno, da se te nabave v bodoče dele po ključu iz leta 1929.

Dosedanji način postopanja, ki splošno škoduje gospodarstvu Dravske banovine, je predvsem zadel tukajšnje prebivalstvo, ki je vsled tega prišlo v skrajno bedo in obup, čemur bo sledila katastrofa, če se to stanje ne izboljša.

Ta brzojavka je bila soglasno sprejeta in podprta z mogočnimi vzkliki: Hočemo dela! Hočemo kruha zase in za naše družine! Dela in kruha! Nič več obljub! Nato so se zborovalci po zaključku shoda mirno razšli.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Papirničarji.

Volitve delavskih zaupnikov in moza-tost krščanskih socialcev. Dne 28. januarja 1933 so se vršile volitve delavskih zaupnikov v papirnici Vevče. Nastopili sta dve listi, in sicer: lista Splošne delavske zveze, ki je dobila eno tretjino vseh oddanih glasov in 2. zaupnika in pa lista Krščanske strokovne zveze, ki je dobila dve tretjini in 5 zaupnikov. Za nas je bil uspeh dovoljen, posebno če pomislimo, da smo letošnji prvi nastopili. Morda manj za nasprotno stran, ki je bila dosedaj absolutna gospodarica položaja. Tozadevno je dne 29. januarja objavil rezultat ljubljanski »Slovenec« s pripombo: »Zmaga krščanskih socialistov v Vevčah!« Pozabil pa je pripomniti nekaj, kar se mi zdi zelo umestno, posebno iz njihovega moralnega stališča, na katerem sloni ves njihov takozvani pokret. Potrebna bi bila obenem pripomba: »Poraz krščanskih socialistov v Vevčah.« Kajti, kolikor smo pridobili mi, so izgubili oni in to jim prav gotovo ni ljubo in zato tega pripomniti niso. Zatorej naj bi raje podobne baharije odpadle in naj bi dosledneje zastopali one, ki so jim dali legitimacijo za to. Vendar pa smo mi z rezultatom lahko popolnoma zadovoljni, posebno še, če se zavedamo svoje moralne moči, pred katero imajo tudi oni respekt. Vsaj dozdaj se nam tako. Saj so oni kljub večini glasovali pri konstituiranju odbora za s. Jančarja, ki je bil nosilec liste Splošne delavske zveze in ga izvolili za glavnega zaupnika, kar pa ni sprejel, ker po vseh moralnih pravicah to mesto pripada njim kot večinski grupi in ne nam — manjšinski. Kakšen namen je imelo vse to, se bo pokazalo pozneje. Saj se poznamo. Imamo že izkušnje z njimi in vemo, koliko velja pri njih moška, ali kot oni vedno pravijo, častna beseda. To se je pokazalo za časa skupne akcije za izvedbo volitev. Saj so se posredno častno izjavili proti kandidaturi, vendar pa so bili tisti prvi na listi. Poleg tega so se izjavljali proti vsaki agitaciji in da naj se pusti delavstvu prosta volja, da voli, ko ga hoče. Vendar pa so izdali nebroj z debelimi črkami pisanih letakov s pozivom, naj glasujejo za njih listo. Take in podobne stvari uganjajo in to razumejo pod častno besedo. Takim pa naj bi človek še nasedel? Sicer nas to ne zanima in se s tem ne belimo glave, toda opozarjamo, če se nameravajo v bodoče igrati tudi z zaupanjem, ki jim ga je izkazalo delavstvo, da naj boljše preudarijo, da se jim to ne izjalovi. Raje naj to izkoristijo na način, da bo delavstvo kaj od tega imelo. Če pa se tega niso upali, naj bi bili stvar preudarili poprej in naj bi ne delali pompozne reklame za sebe in se ne pustili izvoliti, da bi veljala častna beseda. Sedaj bodo pa že morali voditi to odgovorno funkcijo.

Celje.

V nedeljo, dne 12. februarja se je vršil letni občni zbor podružnice Splošne del. zveze Jug. v Celju. Zbor je bil sijajno obiskan in je bila dvorana Delavske zbornice nabito polna. Predsednik s. Oset je podal poročilo o delovanju podružnice, tajnik s. Podrešek je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora in poročal, da se je vršilo v pretečenem letu 6 odborovih sej in 5 članskih sestankov. Eno večje zborovanje, ki ga je sklicala podružnica za 13. marca 1932, je bilo prepovedano. Blagajnik s. Vidic je podal izčrpano blagajniško poročilo, za nadzorstvo pa je poročal s. Ferjanc, ki je izjavil, da se je vršilo finančno poslovanje v lepem redu in predlaga blagajniku, kakor odboru absolutorij.

S. Jakomin, tajnik oblastnega odbora S. D. Z. J. je poročal o položaju delavstva,

gospodarski krizi in delovanju naših organizacij. Navzoči so poročili z zanimanjem sledili in bodo šli z verno na delo za povzdigo organizacije Splošne delavske zveze Jug.

Podružnica v Celju lepo napreduje. Organizirajo se tudi delavci in delavke tekstilne stroke. Delavci občinskih podjetij se prebujajo in vstopajo v organizacijo.

Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Oset Franc, podpredsednik Rojnic Rudolf, tajnik Kunej Franc, namestnik Podrešek Franc, blagajnik Vidic Karel, namestnik Vogelzang Franc, Kelbič Maks, Planinc Franc, Virant Franc, odborniki. Nadzorstvo: Pinter Anton, Ferjanc Niko, Jegrišnik Albin in Vrankar Mijo.

Rogaška Slatina.

Veliko se je že govorilo in tudi pisalo o krizi delavstva, to je o brezposelnosti, specijelno o steklarjih pa nikdar več kakor dve tri vrste. Tudi pri nas je steklarna, ki zaposluje 160 delavcev in delavk. Vseh 160 je pa že od 7. januarja brez dela, to je brez kruha. Že sedmo leto obratuje steklarna. Ko je bila kriza na primer v rudnikih in drugih podjetjih na vrhuncu, mi še nismo dosti vedeli od nje. Leta 1928 smo tudi stakali 4 mesece, potem smo delali v redu do jeseni 1931 (19. sept. so prvič v Rog. Slatini ugasnili peč radi pomanjkanja naročil). Stali smo nič manj, kakor 7 mesecev, da je bila beda in ubožstvo na vrhuncu, to bo vsak vedel.

V letu 1932 smo delali redno 3 mesece, od avgusta pa do 7. januarja, letos pa samo 2—3 krat na teden; sedaj smo pa že od januarja popolnoma brez dela. Da je delavstvo popolnoma izčrpano, ni nobenega dvoma, do danes (20. februarja) smo dobili komaj prvi obrok podpore od Borze dela. Res sta tukaj dva pomožna odbora, eden za reveže, drugi pa za steklarje. S podporami je tako: od nikoder nič, edino to lahko rečemo, da nam je naš oblastni tajnik s. Jakomin izposloval pri Delavski zbornici Din 2000.—. Toda kaj je to, napram tolikemu številu brezposelnih, to je kot kaplja v morje, ko pa ne delamo že 8 tednov.

Oblastni odbor S. D. Z. J. v Ljubljani nam je tudi izplačal pripadajoče podpore od organizacije.

Najtežje nas pa še čaka v bodočnosti, saj pravijo, lačen si lahko, da le raztrgan nisi, ker v želo dec se na cesti ne vidi. Pomagajte nam, ali nas ne vidite, ali ne vidite svojih lačnih bratov in sester, kako propadajo, koliko otrok je, žen in mater; vse to nam pravi, da je tu treba pomoči, hitre pomoči.

Apeliramo na vse, bodite trdni, stojte na braniku s svojo strok. organizacijo S. D. Z. J. in bodimo prepričani, da se bo tudi naša bodočnost izpremenila.

Kranj.

V nedeljo, dne 19. februarja se je vršil redni letni občni zbor naše strokovne organizacije, podružnice Splošne delavske zveze Jugoslavije. Predsednik s. Kerč je orisal v svojem poročilu delo podružnice v preložen letu. Tajnik s. Provst je poročal o agitacijskem delu, sejah in sestankih. Blagajnik s. Podgornik je podal pregled čez finančno poslovanje podružnice, iz katerega je razvidno, da je imela podružnica skupno dohodkov Din 24.572,75, izdatkov pa Din 12.850,65. Med izdatki je največja vsota Din 5.247,50, ki se je izdala za podpore brezposelnim, za list »Delavec« se je izdalo Din 3.975.—, za inventar Din 1523.—. Ostali izdatki pa so za upravo, pisarniške potrebščine, poštnino, koleke, lokal i. t. d. V centralno blagajno je podružnica odračunala Din 9.980,90, njen lokalni fond pa izkazuje saldo Din 1741,20. Nadzorstvo je poročalo, da je bilo finančno poslovanje vodeno v najlepšem redu.

Savezni tajnik s. Jakomin je nato v obširnem poročilu podal pregled delovanja oblastnega odbora S. D. Z. J. v Ljubljani in stanje naših podružnic v Sloveniji. Naglasil je, da se iz poročila odbora podružnice v Kranju vidi, da je organizacija čvrsto delovala in k zaključku pozval navzoče članstvo, da započeto delo vztrajno nadaljujejo.

Izvoljen je soglasno naslednji odbor: Predsednik Kerč Franc, podpredsednik Pristov Franc, tajnik Hrvat Lojze, blagajnik Podgornik Ludvik; Bajželj Pavle, Vrečko Franc, Stare Franc, Poličar Peter in Pavc Janez kot odborniki. V nadzorstvo: Erjavec Ivan, Bizovičar Jože, Kozjak Anton in Novak Franc.

Zakaj so se preselili tekstilni tovarnarji iz ČSR k nam?

Polom na Češkem. — Položaj vedno hujši: ni izvoza in ne konzuma. — Pri nas pa noč in dan obratujejo. — Kaj pišejo češki listi?

Ponovno smo že pisali v naših listih o krutečem razmerju, v katerem se nahaja v naši državi v najhujši gospodarski krizi privilegirana tekstilna industrija napram vsem ostalim slojem in podjetjem. Medtem ko pri nas vsi podjetniki ječijo vsled pomanjkanja naročil, zapirajo tovarne in odpuščajo delavce, ko stoji trgovina, ker pada od dne do dne kupna moč vseh slojev, ko že več let kmet, posebno naš mali kmet, ne more ničesar prodati, niti toliko, da bi plačal davke, v tem času ima kader tekstilnih tovarnarjev, menda z 90 odst. inozemci iz Avstrije in zlasti iz severne Čehoslovaške, pri nas prav nebesa na zemlji.

Carinska zaščita in nizke mezde.

Ker je na uvoz tekstilnih izdelkov veljanska carina, ne morejo k nam uvažati tekstilni tovarnarji iz inozemstva. To povzroča, da še vedno rastejo pri nas nove tekstilne tovarne. Se bolj, kakor nizka carina, pa vabi tekstilni tovarnarje iz Dunaja in s severne Čehoslovaške skromnost naše-ga delavstva, ki gara po teh tovarnah za

Dr. Reisman:

DELOVNO PRAVO.

Začeli smo razpošiljati to lepo knjigo, razlago socialnih zakonov v službenem razmerju. Knjiga je res poučna, kažipot, svetovalec in topel prijatelj vsakemu. Tudi oblika je okusna. Ima 190 strani in stane samo 5 Din. Kdor še ni naročil, naj jo takoj naroči, ker se je knjige tiskalo samo gotovo število izvodov in bo najbrže kmalu zmanjkala.

mezde, kakršne pozna še samo kitajski tovarnar. Vsled tega trpi tudi naš konsument, ker na trgu tekstilnega blaga ni več konkurence, ampak diktirajo iste poljubno naše »domači« inozemski tovarnarji. Kmet pa zato ne more prodajati svojih izdelkov, ker zopet inozemstvo od nas ne kupuje agrarnih produktov, če ne more k nam uvažati tekstilnega blaga kakor popreje. Inozemci pa imajo iz tega v času naše najhujše bede ogromne, še vedno milijonske dobičke. Delajo ravno sedaj brez vsakega rizika, ker prodajajo le proti gotovini.

Kaj pišejo češki listi? — S starimi stroji v Jugoslaviji!

Doma, v Avstriji in Čehoslovaški, pa bi bili ti naši milijonarji že davno bankroti. Njihovo edino delo bi še bilo, da bi že par let čuvali svoje zapuščene, prazne tovarne in stare stroje. Ne morda iz bratske ljubezni, ampak da se rešijo popolnega poloma iz revščine, in ker so zvedeli, kaka zlata pšenica bi jim lahko cvetela v Jugoslaviji, so ti kapitalisti pobrali svoje stare stroje, ne kapitala in z njimi prišli v Jugoslavijo ter tukaj, večina celo s pomočjo naših denarnih zavodov, postavili tekstilne tovarne. Naše občine pa so jim v svoji naivnosti še darovale krasna stavbišča in še nudile druge ugodnosti, da so se ti tuji ustvarili najdonosnejše zlate jame. Kajti doma bi bili nemogoči.

Počasno, toda neizbežno propadanje.

Pravkar pišejo češki listi sledeče o obupnem stanju tekstilne industrije v ČSR. Revija »Přítomnost« od jan. 1933 piše dobesedno sledeče:

»Situacija tekstilne industrije je naravnost obupna. Če se je v letih 1929 in 1930 govorilo o pasivnem življenju, je mogoče danes govoriti o počasnem, toda neizbežnem propadu. Usoda naše tekstilne industrije je v zgodovini vseh držav celega sveta edinstvena. Naša republika je podedovala po Avstro-Ogrski 81 odst. tekstilne industrije in proti temu samo okrog 28 odst. prebivalcev, oziroma konsumentov. Po prevratu je začelo pri nas v tekstilni industriji čez 2000 podjetij, pri čemur je našlo zaposlitev in preživljanje okrog 600.000 oseb. Do leta 1930 je vzdržalo obrat komaj 1531 podjetij in število uslužbencev je padlo na 277.505 oseb, oziroma za 4 odst. Od leta 1930 do leta 1932 je propadlo v tekstilni industriji zopet nad 10 odst. podjetij, tako da dela danes še samo okrog 60 odst. tekstilnih podjetij.

Najhujše zlo pa je v tem, da je moralo teh preostalih 60 odst. podjetij vsled izgube eksporta — z majhnimi izjemami — znižati produkcijo za 50 do 70 odst. Tako je padla stopnjema kapaciteta tekstilne industrije na samih 30 do 35 odst. Vprašati se je, če je to stanje vzdržljivo in kako dolgo?

Vsak misleči človek ne more na to vprašanje, četudi bi bil še tak optimist, odgovoriti drugače, kakor da se mora pri teh razmerah v bližnjem času vse ustaviti. To si lahko izračunamo na prstih.

Izvoz je prenehal, domača trgovina padla.

Izvozna trgovina je prenehala, domača trgovina padla, režije in socialna bremena pa so pri današnji 30 do 35 odst. produkciji v mnogih slučajih ista, kakor prej pri 100 odst. obratu, trgovske izgube in davki rastejo, bančni kredit stane od 14 do 15 odst., a odjemalci plačujejo vsled slabe kupne sile povprečno po 4. do 6. mesecih. Kateri podjetnik se ob teh neznosnih okoliščinah ni zrušil, je obsojen k smrti jutri ali pojutrišnjem. In kaj potem — kdo bo preživel stotisoče nezaposlenih itd.?

Pri nas pa delavci jokajo pri strojih ob 16 urnem delu...

Takšno je torej stanje v ČSR, odkoder so privzdrli naši tekstilni milijonarji. Čeprav dobro vedo, kako bi se jim doma dodelo, vendar dan na dan hujše izrabljajo in izmožgavajo naše bedno delavstvo. V Mariboru imamo slučaj, ko delajo naši državljani tem inozemcem 12 do 16 ur na dan, in izčrpani jokajo ob strojih, ko dobijo potem vsako drugo soboto za to 14 dnevno delo v tovarnah, kjer letijo stroji noč in dan, celo samo po Din 150.— in morajo s tem živeti z rodbino vred.

Kako?...

Ali še vedno ni nikogar, ki bi zavril to uničevanje naših državljanov?

Sodrug!

Kupujte in zahtevajte povsod kruh in pecivo iz **Prve delavske pekarnice, r. z. z o. z., podružnica v Ljubljani**, Postojnska ulica 11, desno. Telefon 31-71.

Sodružice!

LESNI DELAVCI.

Mizarji — Ljubljana.

Podružnica ljubljanskih mizarjev in tapetnikov je imela svoj 38. redni letni občni zbor dne 12. februarja t. l. v mali dvorani Delavske zbornice. Občni zbor je vodil s. predsednik Bricelj. Orisal je delovanje podružnice ter se uvodoma spominjal umrlega s. Flandra. V znak počaščenja so vsi navzoči vstali.

Težka je bila borba v poslovnem letu, morda nas čaka še težja. Velika nezaposlenost vlada povsod. Po večjih obratih se dela s skrajšanim delovnim časom. Podružnica je bila povsod, kjerkoli je bila poklicana, vršila svojo dolžnost, v kolikor je bilo možno. Sestanki in shodi so se vršili po potrebi. Je tu nekaj bivših funkcionarjev, kateri vedno trdijo, da ni nekaj v redu. Ko smo jih pa pozvali, naj to dokažejo, so se ti junaki ustrašili ter se niso odzvali. Mi jih ponovno kličemo, da je še dosti mesta v organizaciji, v katero naj vstopijo. V 38 letnem delovanju podružnice je bila borba težka skozi vsa leta in borba nas tudi še čaka. Sodr. Bricelj je pokazal mladini 80 letnega starčka s. Bečena, ki je bil 45 let pri enem podjetju zaposlen, ker pa je star, ga je podjetje odpustilo. Sedaj mu je edina pomoč organizacija. To nas čaka vse, česar naj se tudi zavedamo.

Sledila so ostala poročila in sicer tajnika, blagajnika in kontrole. V imenu nadzorstva je poročal s. Okretič ter predlagal staremu odboru absolutorij, kar je članstvo sprejelo na znanje. Po 5 minutnem odmoru se je izvolil sledeči podružnični odbor: predsednik s. Dobroja Polde, podpredsednik s. Bricelj Niko; tajnik s. Jernejčič Franc, namestnik Kompare Jože; blagajnik Tone Virant, namestnik Palek Lojze. Odborniki: Vilfan Matevž, Bertič Stane, Grobhard Venci, Japelj Lojze, Vilfan Franc, tapetnik; namestniki: Zužek Franc, Gregorič Josip, Vrblnc Josip. Kontrola: Kralj Tone, Okretič Vladimir in Erjavec Lojze. Gospodar: Žagar Franc. Zastavonoše: Hafner Ciril, Intihar Andrej, Zanoškar Ivan.

Ker se bo letos vršila tudi skupščina Osrednjega društva lesnih delavcev, smo tudi izvolili delegata, in sicer ss. Dermastija in Nagliča ter se bo v kratkem vršil shod, ki naj da direktive tem delegatom.

Razvila se je nato živahna debata, v katero so posegli mnogi sodrugi.

S pozivom na delo za organizacijo je s. Bricelj zaključil občni zbor ob 11. uri dopoldne.

Stari trg pri Rakeku.

Dne 5. februarja 1933 se je vršil pri nas občni zbor naše podružnice. Zanimanje je bilo zelo veliko. Mala dvorana Delavskega doma na Marofu, kjer smo vedno imeli shode in zborovanja, je bila premala, tako da se je moral občni zbor vršiti v veliki dvorani. Preko 200 izstradanih delavcev se je občnega zbora udeležilo. Vsi funkcionarji so podali svoja poročila, katerim so navzoči z zanimanjem sledili. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik Ravšelj Jakob, podpredsednik Petrič Matija; tajnik Levec Franc; blagajnik Korošec Ivan, namestnik Plos Franc. Odborniki: Avsec Ivan, Razdrih Feliks, Strle Franc, Mihelčič Franc; namestniki: Potecin Jože, Trape Janez, Mlakar Matevž, Bavec Jakob. Kontrola: Stare Franc, Plos Franc in Truden Anton. Nato je poročal centralni tajnik s. Bricelj iz Ljubljane. Orisal je težki položaj, ki ga bojuje organiziran proletarijat. Po vseh krajih, kjer so bili lesni delavci po raznih žagah in sumah, vse stoji in počiva. Umetna gospodarska kriza je vrgla na tisoče in tisoče lesnih delavcev v brezdelje. Po veliki večini so gospodariji teh lesnih podjetij bogati graščaki, ki te krize ne občutijo. Gotovo je, da smo si tega precej sami krivi, ker smo čakali pomoči od zgoraj, ali pa smo blatili tistega, ki je ustvarjal. Danes vsakdo prizna, da je potrebna organizacija. Poprej tega ni znal! Sila razmer in brezdelje tirata delavstvo, da začneja misliti na skupno borbo na organizacijo. Le potem močne organizacije si bomo kos priborili boljše pogoje za življenje.

Razvila se je živahna debata med sodrugi ter so prišle vse težkoče, ki jih bije peščica organiziranih, na tapet. V najlepšem razpoloženju in s pozivom, da naj se organizirajo vsi lesni delavci, je s. Petrič zaključil občni zbor.

Mizarji v Litiji.

Podružnica Osrednjega društva lesnih delavcev v Litiji je imela svoj redni letni občni zbor dne 19. februarja 1933 v gostilniških prostorih Cerar ob 9. uri dopoldne. Občni zbor je vodil poslevoedeči predsednik s. Župančič ter podal predsedniško poročilo. Tajniško poročilo je podal s. Levec, blagajniško pa s. Kos. V imenu nadzornega odbora je poročal s. Brlot. Vsa poročila so bila brez ugovora sprejeta, nakar se je dala odveza staremu odboru. Po kratki debati pa se je izvolil potem novi podružnični odbor, in sicer: predsednik Primožič Valentin, podpredsednik Župančič Janez; tajnik Gregorič Valentin, namestnik Levec Ivan; blagajnik Kos Martin, namestnik Brlot Ludovik. Odborniki: Marn Ivan, Drčar Franc, Bonča Alojz, Bratun Franc, Lovrin Josip; namestniki: Župančič Franc, Eltrin Josip,

Levec Ivan. Nadzorni odbor: Župančič Franc, Kristan Jakob, Matevž Tomaž.

Centralo O. d. l. d. je zastopal centralni tajnik s. Bricelj iz Ljubljane. Pojasnil je pomen organizacije ter njeno delovanje. Še danes, v tako kritičnem času, nočejo delavci spoznati organizacije in se je oprijel Saj je organizacija danes še edino orožje, ki ga delavec ima. Pojavljajo se gotovi bivši člani, ki so vse podpore izčrpali ter so mislili, da je organizacija molzna krava, od katere naj potegnemo vse, kar se pač da. Pojavil se je tudi pri nas v Litiji gotovi Gzergzek Franc, ki trdi, da od organizacije ni nič dobil. Ugotovilo se je pa po potrditvah pri centrali, da je dobil brezposelno podporo v znesku, ki mu je pripadala, in sicer Din 105.—, nato pa je odšel iz Ljubljane, ne da bi se odjavil. Ker pa dobro poznamo tega bivšega »člana«, bi mu svetovali, naj bi šel v Španijo ali Mehiko, ker tam bi bil dobrodošel! Mnogi delavci imajo strah pred podjetnikom ter se bojijo vstopiti v organizacijo, češ, da ga potem podjetnik lahko odpusti, kar pa je jalov izgovor. Dobro vemo, da so vsi podjetniki organizirani ter jim delavstvo tega ne brani; tako pa tudi podjetniki nimajo pravice braniti delavstvu, da se organizira. Danes zna samo še organizirani proletarijat čuvati svoje delavske pravice in poleg tega še tudi vse one pravice, katerim še danes velja zasmeh.

Sodrugi življenje je borbal v tej borbi je potrebno, da proletarijat bojuje borbo do končne zmage. Lesni delavci, zganite se ter pristopite k naši organizaciji, da se skupno borimo za izboljšanje našega mizernega položaja!

ŽIVILCI.

Pivovarji — Ljubljana. Pivovarniški koncern »Union«, da se tako izrazimo, je tekom nekaj let zadušil pivovarne v Mengešu, v Lescah, v Laškem, v Mariboru ter vladal takorekoč nad celo Slovenijo. Uradno je za leto 1932 izkazal 20 milijonov čistega dobička. Dividende so torej neokrnjene, kriza se jih ni dotaknila. Ali... da se zavarujejo že v naprej nedotakljivosti svojih dividend, to počasi poslabševali položaj delavstva v svojih pivovarnah v Mariboru in Ljubljani. Pivo so medtem podražili že štirikrat. Deputat piva delavcem se je pa vzel. Sedaj pa reducirajo delavce tudi v Ljubljani, kakor jih je v Mariboru, a ostalim hoče znižati mezde, ki so že sedaj takorekoč beršake, za 12½%.

Strokovna organizacija v pivovarni »Union« sicer ni 100%, tudi je bila dosedaj nekoliko premalo aktivna. Vendar ta pritisek delodajalca je vzdignil delavstvo, da je na svojem sestanku 21. t. m. polnoštevilno povedalo upravi pivovarne »Union«, da ne dovolji znižanja plač in tudi nobenih redukcij delavstva.

Sestanek je bil polnoštevilno obiskan in pokazal vso odločnost pivovarniškega delavstva. Sklep je bil, da centrala živilskih delavcev v imenu vsega pivovarniškega delavstva, zaposlenega v pivovarni »Union« pove, da na predvidene redukcije delavskih mezd za 12,5% nikakor ne more pristati, ker so se v zadnjem času zvišale vse življenske potrebščine za okrog 25—30%. Tako znižanje bi bilo preobčutno, ker je delavstvo svoj čas že itak pristalo, da se je uknilo deputatno pivo mesto takratnega znižanja mezd. Poleg tega je pa uprava pivovarne že štirikrat zvišala ceno piva, ne da bi se pri tem oziralo na položaj zaposlenega delavstva. Delavstvo je pripravljeno znižati delovni čas za 16 ur mesečno, samo da se preprečijo vsake nadaljnje redukcije delavstva.

Delavstvo zahteva, da se odpoved delavstva takoj prekliche in da uprava odgovori na stavihne zahteve do 24. t. m. do 12. ure, ker se bo ob isti uri vršil sestanek vsega delavstva za nadaljnje ukrepe.

O rezultatu bomo poročali v prihodnji številki. Eno je, danes je moč očesno boj le pod organizirano močjo in 100% solidarnostjo vsega delavstva, zaposlenega v eni tovarni. Kdor se tega sedaj ne vidi in ne spozna, je škodljivec sebi in vsem in je treba tako dvoživko naravnost izrinuti iz obrata. Kdor ni z nami, je proti nam in proč z njim.

Peki Maribor.

Redni letni občni zbor podružnice živilcev. Ob nabito polni družini dvorani članstva, se je vršil dne 12. t. m. redni občni zbor podružnice živilcev, da položi račune poslovanja za prešlo leto. Iz poročila predsednika s. Klinara se je ugotovilo, da šteje podružnica pekov 113 članov, za 10 članov več od zadnjega občnega zbora. Podružnica ima tudi dva kulturna odseka: pevski in tamburaški zbor. Članskih sestankov je bilo 7, med temi 1 redni občni zbor, 5 članskih zborovanj in božična brezposelnih, nadalje 8 odborovih sej in več važnih posvetovanj. Prošlo leto je bilo sila živahno v delovanju; odbor se je trudil neumorno za dobrobit članstva, toda uspehi so bili le malenkostni.

Blagajniško poročilo s. Šundnerja je bilo zelo zanimivo, izplačala se je na podporah ogromna vsota Din 19.834 in sicer rednih Din 12.426, izrednih Din 2406, bolniške Din 100, potne Din 210 in božične Din 4692. Pač znamenje časa. Že v tem dejstvu je vidna velika korist razredne organizacije za svoje članstvo. Stanje podružnice je Din 56.

Predsednik pevskega odseka s. Bratuša je poročal o položaju tega za organizacijo velpomembnega kulturnega odseka. Pevski zbor šteje 32 aktivnih in 232 podpornih članov. Odsek je v dobrih rokah, deluje pridno in živahno.

Za tamburaški odsek je poročal predsednik s. Jazbinšek. Ta odsek ima 15 sodelujočih članov. Zadnji čas je opažati disciplinirano delovanje in lep napredek.

Posredovalec dela s. Ozmec je poročal o delovanju te važne funkcije za organizacijo. Slišalo se je, da je dobilo iz organizacije 6 sodrugin zaposlitev. Opažati je zadnji čas, da se bavijo s tem delom povsem neupravičen ljudje, katerim bo treba stopiti na prste.

Stanje sekcije pivovarnarjev je žalostno, šteje le 6 članov in to vsled popolne ustavitve obrata. Sklenilo se je, da sekcija likvidira, obstoječe članstvo pa se pridruži pekovski organizaciji.

Pri točki volitve, je članstvo izvolilo sledeče funkcionarje: predsednik »Klinar, Rakusa, zapisnikar Vesenjak, Korošec, blagajnik Šundner, Vesenjak, pregledniki Kosa, Bratuša, Premužak, širši odbor Poš, Sloif, Butja, Franc, posredovalec Ozmec, delegati Rakusa, Klinar in Šundner. V novem odboru so sami zavedni sodrugi, ki dajejo dovolj jamstva za uspešno bodoče delovanje.

Mnogo je članstvo razpravljalo o veliki akciji živilskih organizacij za uzakonitev nedeljskega počitka in odpravo nočnega dela. Debata je bila zelo živahna in zanimiva. Glasom sklepa plenarne seje v Ljubljani se zbirajo podpisi pomočnikov, kateri se predložijo kr. banski upravi, da bo končno uvidela mnenje ogromne večine pomočnikov in najno potrebo po ureditvi eminentnega vprašanja ureditve delovnega časa v pekovski stroki. Podpise je dalo 88 pomočnikov, s tem je članstvo pokazalo odločno voljo in zahtevo po socialni remeduri v živilski stroki.

Razmere, ki vladajo v pekovski stroki, so zares vnebovpijoče, vajenci se izrabljajo do brezmejnosti, pomočniki imajo po večini sramotne delovne pogoje, krošnjarenje se je razpaslo do ostudnosti, zares strašne razmere in to v kulturni Sloveniji. Zato je zahteva vseh pomočnikov po socialni ureditvi pekovske stroke povsem upravičena in utemeljena. Zahtevamo ponovno od kr. banske uprave, da se končno enkrat usliši mnenje večine pekovskih pomočnikov.

V celoti je občni zbor pokazal veliko razredno zavednost članstva, agilno delovanje v pokretu in stremeljenju po višji kulturi. Sodrugi, takih, dobro uspeših sestankov si želimo še več, tedaj ne bo dolgo čas, da bo Vaš vrli pevski zbor zapel močno: Mi vstajamo in vas je strah. Zato na delo in pozdravljeni sodrugi.

Dne 26. marca 1933 se vrši kongres živilskih delavcev v Ljubljani v prostorih Delavske zbornice ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega kongresa.
2. Poročilo odbora.
3. Volitev novega odbora.
4. Določitev smernic za bodoči pokret.
5. Razno.

Podružnice prosimo, da si vzamejo na znanje in izvolijo svoje delegate.

Obl. odbor.

OBLAČILNI DELAVCI.

Zahvala.

Podpisana se najiskreneje zahvaljujem organizaciji oblačilnih delavcev, ki mi je ob smrti mojega moža priskočila na pomoč z zneskom 600 Din.

Prav tako se zahvaljujem vsem sodrugom, ki so poklonili venec in spremili pokojnega v tako velikem številu na zadnji poti.

Košir Jožefa.

BRIVCI.

Kako je z organizacijo brivskih pomočnikov?

To vprašanje se še ni mnogo obravnavalo v našem listu, odkar se agilnejše udejstvujejo tudi brivske organizacije v Sloveniji. Mislim pa tudi iznesti nekoliko svojih pomislekov, odnosno načrtov za čim bolj uspešno skupno delo, za ojačanje in dvig naših strokovnih organizacij. V današnjem času, ko so vse meje zaprte, da si delavstvo ne more izmenjati svojih delovnih moči, je naša stroka najbolj prizadeta vsled nenormalnega porasta naraščanja in si delavstvo vsled produkcije samo poslabšuje svoj položaj. S tem v zvezi je vprašanje plač, napitnine, delovnega časa, nedeljskega počitka, omejitve vajencev itd. V Sloveniji se udejstvujejo strokovne organizacije brivskih pomočnikov v Ljubljani, Mariboru in Celju. Pogrešamo pa pri vsej dobri volji, ki jo kažejo posamezne podružnice, da ni prave skupne vezi, ki naj veže vse podružnice za vsak skupni nastop odnosno borbo za izboljšanje sedanjih težkih razmer. Seveda je treba upoštevati, da imamo še mnogo neobdelanega materiala v svojih vrstah, da se tako suhoparno izrazim. Prišel bo čas, ko bodo tudi brivski pomočniki iskali svojo strokovno organizacijo, da jim pomaga braniti njihove poslednje pravice ali tedaj je vpra-

šanje, ako bodo organizacije to mogle storiti. V sedanjih težkih vsesplošni krizi je pričakovati, da se bodo gg. mojstri zopet izmislili, da delajo v izgubo in tedaj bodo še sedanje plače in plačice začele rapidno padati. Pričakovati je od nezavednih pomočnikov, da bodo prvi dvignili svoj glas, da se je treba temu upreti, ali ako ne bo tedaj močne organizacije, ne bo mogoče preprečiti niti najmanjšega napada na delavske pravice s strani mojstrov. Mislim, da ne bi bilo treba še posebej povdarjati, kolike važnosti je močna strokovna organizacija za delavstvo. Ali je res treba vedno znova poučevati brivske pomočnike, da je za ohranitev delavskih pravic potrebna disciplinirana strokovna organizacija? Pozivamo še enkrat brivske pomočnike, kateri še vedno slepi tavajo okoli in ne vidijo požrtvovalnega dela nekaterih sodrugin, da pristopijo k strokovni organizaciji ter s tem postavijo trden temelj za bodoče delo, za izboljšanje naših razmer. Čim več nas bo, tem večji bodo uspehi in nikdar ne pozabite, da:

Jaz sam sem nič,
Mi vsi smo moč.

Brivski pomočnik.

Medstrokovni odbor (Strokovna komisija) v Mariboru sklicuje za nedeljo, dne 26. februarja t. l., ob 9. uri dopoldne v prostore Delavske zbornice, Sodna ulica 9-II, svoj letni

OBČNI ZBOR (plenium)

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o delovanju Strokovne komisije.
2. Volitev nove strokovne komisije.
3. Raznoterosti.

Vabljeni so vse podružnice, da se po svojih odborih udeležijo tega občnega zbora.

Razno.

Podaljšanje tarifnih pogodb na Norveškem. V l. 1931 je imelo norveško delavstvo velik dolgotrajen boj, v katerem so bile sklenjene tarifne pogodbe, ki določajo obnem, da se naj mezde konec leta 1932 avtomatično regulirajo po indeksnih številkah življenskih stroškov, to je po podražitvi ali pocenitvi življenskih potrebščin. Indeksna številka se je do konec leta znižala za 3 odstotke ter bi zaradi tega morale biti avtomatično znižane plače za 3 odstotke. V mesecu januarju pa so se vršila pogajanja med zastopniki delavskih in delodajalskih organizacij, na katerih sta se obe skupini zedinili, da se mezde v zmislu indeksne številke ne znižajo, marveč, da se tarifne pogodbe neizpremenjeno podaljšajo za eno leto. Ker so vse podjetniške zveze pritrdile temu dogovoru, je na Norveškem delovni mir zagotovljen za nadaljnje leto na podlagi sedanjega meznega stanja.

Žitnik Peter

splošno kleparstvo, specialna instalacija strelvodov, »Conco« izolacije za Dravsko banovino

Ljubljana
Ambrožev trg 9
Telefon 31-46